

Fr. Balcells
FRANCESC BALDELLÓ, PREV.

LA CONFRARIA DE MUSICS DE BARCELONA

EXTRET DE "LA PARAULA CRISTIANA"

Núm. 44

AGOST, 1928

bal

14

FRANCESC BALDELLÓ, PREV.

LA CONFRARIA
DE
MUSICS DE BARCELONA

EXTRET DE "LA PARAULA CRISTIANA"

Núm. 44
AGOST, 1928

Al Mestre Joan Sabat
confrare i amic dilec-
tissim

Baldelló

LA Confraria de músics de Barcelona, “sots invocació del Gloriós Sant Gregori Papa y de la benaventurada Santa Cecília, verge y màrtir”, fou establerta en la nostra ciutat el dia 13 de juliol del Senyor de 1599.

Aquesta confraria va assolir en el seu temps una extraordinària importància. Va ésser autoritzada per especial privilegi, segellat i firmat pel Rei Felip III.

En un dels documents de l'Arxiu de la Corona d'Aragó ¹, es troba historiada detalladament la vida d'aquesta corporació, el seu origen i funcionament, els privilegis i deures dels confreres, i s'hi troben dades ben curioses i estimables per a la història de la música a la nostra ciutat.

L'esmentada confraria va néixer així. Un aplec de músics professionals, residents a la nostra ciutat i en diverses viles i ciutats properes—27 de Barcelona i 64 forans—, dirigeixen una instància a Bernardí de Cardenes, duc de Maqueda, capità general de Catalunya i dels comtats del Rosselló i de Cerdanya, sollicitant l'aprovació reial de la projectada entitat, integrada exclusivament de “músichs qui llogar acostumen ses obres pera sonar en llocs públichs y privats menestrils, gaytes, violes darch, arpes o rabaquets, atambor de cordes y mostrar de dançar”. Els sollicitants feien constar, abans de tot, que la seva corporació seria instituïda “a llaor y glòria de Déu omnipotent, sots invocació del gloriós Sant Gregori y de la benaventurada Santa Cecília, verge y màrtir”. A més, expressaven el seu desig de “tenir alguna forma certa en lo exercici y conservació de llur art y viure baix de confraternitat y germandat ab molta quietut, pau y concòrdia, y fer celebrar a honra de Déu omnipotent y de sos sancts algunes festes dels patrons de llur Confraria y exercitarse en obres sanctes y pies”.

¹ *Colección de documentos inéditos del Archivo general de la Corona de Aragón, publicada a expensas del Estado por su Archivero Don Francisco de Bofarull y Sans. Tomo XLI. Pàg. 373.*

La Confraria va ésser establerta oficialment a l'església del monestir de Nostra Senyora del Carme, de la nostra ciutat, situat al carrer del Carme, davant de l'Hospital de la Santa Creu.

Els confreres havien d'ésser músics professionals, especialment dedicats a l'art dels sons. Així es llegeix en el document que ressenyem: "Per quant en la present ciutat comuna y ordinàriament viuen y viure y habitar solen moltes persones qui viuen y sustentan llur casa y família de la art de la música sonant ab menestrils, violes darchs, arpes, rabaquets, gaytes y tambors de cordes en llocs públichs y privats y amostrant de dançar y de sonar, llogant ses obres, rebent salaris y pecúnies en paga y satisfacció de sos treballs y obres..."

Segons reglament, la Confraria estava obligada a celebrar dues solemnitats religioses cada any en l'esmentat convent de la Mare de Déu del Carme, "la una a dotze del mes de mars a honor y glòria de Déu omnipotent y del benaventurat Sanct Gregori, Papa y Doctor de la Iglésia, y altra a vintidós de noembre de la gloriosa Sancta Sicília, Verge y Màrtir, ab offici cantat, diaca y subdiaca, música y altres solemnitats convenients". També eren cantades solemnement les primeres y segones vespres corresponents de cada festivitat, amb l'assistència obligatòria dels majorals i confreres mestres de la Confraria, "sots pena de una lliura de cera aplicadora a la dita Confraria pera cremar en los officis y coses pies que per rahó de aquella se faran".

A l'endemà de cada una de les diades patronals de la Confraria s'havia de celebrar un aniversari pel bé de les ànimes dels confreres difunts, amb assistència dels majorals i de tots els confreres mestres, "sots pena de una lliura de cera aplicadora al cors de la dita Confraria per les coses pies de aquella y de tres per al official executant".

La direcció de la Confraria anava a càrrec de quatre majorals, necessàriament amb residència a la ciutat, els càrrecs dels quals eren duradors per un any i nomenats el dia de la festa de Santa Cecília.

L'elecció del tresorer era potestativa del capità general. Així, en la instància adreçada a la dita autoritat, llegim: "sia servit V.^a E.^a elegir y nomenar ara de present en clavari de dita Confraria hu dels sobredits músichs, lo qual sia clavari de dita Confraria fins lo any prop vinent en lo dia de Sancta Sicília". Però després,

en temps successiu, el nomenament de l'esmentat clavari anava a càrrec dels quatre majorals.

Els quatre confreres elegits per majorals i el nou clavari de la Confraria, en la festa de Santa Cecília, després d'haver oït missa havien de jurar en poder dels majorals i clavari vells, "de guardar y servir lo present privilegi y ordinacions en aquell contengudes e tots los altres privilegis e ordinacions de dita Confraria e de dar bo e leal compte en la forma que baix se dirà de tot lo que rebut auran per compte de dita Confraria".

Per a l'elecció dels quatre majorals calia obtenir la majoria dels vots dels confreres congregats en el Convent de la Mare de Déu del Carme. En cas d'empat, havia de decidir el nomenament el lloctinent general i en endavant els seus successors. Si en l'elecció del clavari es donava també el cas d'empat per part dels majorals, la dita primera autoritat militar era l'encarregada de resoldre'l.

L'acceptació dels càrrecs de majoral i de clavari era obligatòria a tots els confreres. En cas de persistir en el refús dels esmentats càrrecs, els aplicaven la pena de "sinch lliures barcelonesas, la qual irremissiblement sia executada y adquirida per la terça part al oficial qui farà la execució e paga de dita pena resten y sien obligats y compellits en acceptar dits officis".

Els confreres que no estiguessin al corrent en el pagament de les quotes corresponents a la caixa de l'entitat, no eren aptes per a ésser-ne elegits majoral ni clavari. La quantitat mínima que inhabilitava per a l'obtenció dels dits càrrecs, era de "sinquanta sous".

L'administració de la Confraria era organitzada d'una manera seriosa i ben precisada. Els majorals tenien l'obligació de portar un llibre de comptes en el qual havien d'anotar detalladament tot el que rebien i cobraven per compte de l'entitat. El dit llibre s'havia de presentar el dia assenyalat per retre comptes, i en tot moment que el Consell directiu ho cregués convenient per al bon ordre i règim de la Confraria.

Els cabals de la Confraria s'havien de guardar en una caixa expressament construïda, la qual "aja de tenir lo clavari qui serà de dita Confraria en sa casa molt ben guardada y custodiada y en lloch tuto y segur". Les claus de la caixa havien d'ésser tripliques, dues per als dos majorals i l'altra per al clavari. Per a fer un ingrés en caixa excedent de la suma de cinc lliures, el clavari

no hi estava autoritzat tot sol. Necessitava la presència dels dos majorals. El mateix requisit era indispensable per a reintegrar de la caixa qualsevulla quantitat. El moviment d'entrades i sortides havia d'ésser escrupolosament detallat, en compte a part, en el llibre dels majorals, "assentant en aquell de mà de dit clavari, si sabrà escriurer en presència de aquell de mà del notari de dita Confraria tots los diners que entraran y eixiran de dita caixa ab designació de les jornades y quantitats, ultra del qual compte, dit clavarí aja de tenir un llibre en lo qual continue y continuar fassa tots los diners que pagarà y cobrarà per compte de dita Confraria".

Els majorals i el clavari, després de complert l'any reglamentari en l'exercici dels seus respectius càrrecs, en el terme de quinze dies, estaven obligats a donar compte exacte "de tot lo que quiscun dells aurà rebut y pagat respective per compte de dita Confraria als majorals i clavari nous". En cas de dèficit o fallida, ells n'eren responsables i havien de pagar-ho per compte propi.

Els majorals, sempre que ho creguessin convenient per a la vida de la corporació, podien convocar junta general, la qual es reunia per mitjà del seu andador i havia de celebrar-se "en algun lloch honest". No hi havia obligació de convocar els confreres residents fora de Barcelona "per evitarlos molts gastos y despeses que en assó se offeririen, sinó en cars que a dits majorals de la present ciutat aparagués convenir per ser la cosa que se auria de tractar de molta importància o altrament necessitats de la intervenció de aquells".

La dita junta general no podia tenir caràcter legal ni els seus acords cap mena de validesa, si no hi assistien "les tres parts dels confreres mestres examinats y altrament necessaris de la present ciutat, més de les dues terceres parts". Tots els convocats al consell eren obligats a assistir-hi, "sots pena de deu sous, aplicadora per la mitat al official executant y per la altra mitat al cors de dita Confraria y en la mateixa pena incidescan los confreres qui après de aver acudit al dit consell, sen aniran abans de cloure aquell, sens llicència de dits majorals, la qual pena sia en la forma predita aplicada".

Tots els extrems anteriors, continguts en el curiós document que comentem, fan referència a l'organització de la vida social i corporativa de la Confraria de Músics. Podríem dir que són aplicables a tota mena d'associacions ben muntades i que els autors d'aquest reglament havien d'inspirar-se en els altres de semblant

mena que servien per al govern de les altres corporacions gremials, en les quals s'aplegaven tots els qui eren dedicats al conreu d'un mateix art o ofici. Això no vol dir, però, que els esmentats conceptes no tinguin un fort interès per al coneixement de la vida musical de la nostra ciutat en els temps passats.

Anem a veure ara com el reglament entra de ple a l'aspecte musical i com precisa les condicions de competència professionals i els coneixements tècnics que havien de posseir els qui desitjaven d'ésser honorats amb el títol de confrare de l'agrupació.

Els associats estaven dividits en dues categories. *Els mestres examinadors* eren els professors de més reconeguda fama i competència en el domini del seu instrument corresponent. A la seva mà estava de dictaminar sobre l'habilitat i la ciència musical dels altres. Per això eren anomenats *examinadors*.

Els mestres examinats eren els qui, havent provat la seva perícia en l'exercici del seu art, havien ja estat admesos a la Confraria i podien, per tant, llançar-se lliurement al conreu de la música. El nomenament de *mestre examinat* venia a ésser com el títol de professor actual.

Amb el nom de *confreres necessaris*, hom volia indicar tots els qui, havent complert els requisits deguts, havien estat admesos a formar part de l'agrupació musical. "Los qui de aquí avant, conforme los capítols sobredits, seran examinats y admesos en mestres de menestrils, gaytes y tambor de cordes sobredits, sien y se entenguen per confreres mestres examinats y altres músichs sobredits, sien y se entenguen per confreres necessaris".

Era indispensable la possessió d'aquest títol, ningú no podia exercir l'art de la música públicament ni privadament. Aquesta prohibició era extensiva a tot el Principat de Catalunya y Comtats del Rosselló y la Cerdanya.

Per ingressar a la Confraria calia donar proves de competència en el domini d'un determinat instrument i haver fet almenys dos anys d'aprenentatge sota la direcció d'algun dels confreres mestres examinats. Podríem dir que era la carrera de músic que constava de dos cursos. Després d'aquest temps podia presentar-se a exàmens davant dels examinadors nomenats expressament per al cas.

Sense aquests requisits, ningú "no pugué llogar ses obres ni rebre diners en paga, ni altre interès considerable per sonar menestrils, tambor de cordes, ni gaites, en llochs públics ni privats, ni

usar de dita música en manera alguna, ni amostrar de dançar dins la present ciutat rebentne paga”.

El tribunal d'exàmens era compost de dos mestres examinadors nomenats pels majorals de la Confraria. Els examinadors havien de jurar formalment “en poder de dits majorals de bé y llealment averse en son offici de examinador”.

Els exàmens havien de celebrar-se en presència dels majorals i, si aquests ho creien avinent per especials circumstàncies, podien admetre encara a formar tribunal dos altres confreres mestres. El fall del tribunal és decisiu en admetre “o repellir lo tal examinat en la música de menestrils, tambor de cordes y gaytes”.

L'aspirant al títol de mestre, en presentar-se a mostrar la seva competència davant del tribunal, havia de satisfer prèviament una mena de dret d'exàmens que consistien en vint rals per a la Confraria i dos per al notari. Si el que es presentava a exàmens reunia la condició d'ésser fill d'un confrare mestre, obtenia una rebaixa en la satisfacció dels esmentats drets, pagava tan sols deu rals per a la Confraria i dos per al notari.

En cas que algú sollicités l'ingrés a la Confraria, havent après de sonar un instrument “fora del present Principat e Comptats de Rosselló e Cerdanya”, haurà de subjectar-se també a un examen celebrat en la forma més amunt descrita. I en cas d'ésser trobat hàbil, llavors podrà “sonar menestrils y gaytes, tambor de cordes y amostrar de dançar y rebre salaris com los altres confreres mestres examinats e no altrament, sots pena de sinch lliures per quiscú o per quiscuna vegada que serà fet lo contrari, adquisidora per la tercera part al official executant y per las dos parts al cors de dita Confraria”.

Així que el músic era examinat i havia merescut l'aprovació del tribunal, era considerat ja “confrare necessari” de la Confraria i estava obligat a satisfer la quota anyal de quatre sous i quatre diners. En canvi, la Confraria li feia present cada any d’una candela de cera de valor de un sou”.

Els músics que volguessin exercir la seva art o, podríem dir, “trobar feina de l'ofici”, sonant “en professons, esglesias, danças, balls y altrament en qualsevol llocs públichs y privats, violes darch, violons, rabequets, arpes, dins la present ciutat”, havien de presentar-se als majorals de la Confraria sollicitant ésser inscrits entre el nombre dels confreres necessaris, havent de satisfer, en concepte de drets d'entrada, sis rals i la quota anyal de “quatre

sous y quatre com els altres confreres mestres examinats". Sense ésser inscrit com a confrare necessari, a ningú no era lícit ni permès "de sonar ninguna manera d'instrument dins la present ciutat, rebentne paga o satisfacció sots pena de sinquanta sous adquirida per la tercera part al official executant y les restants al cors de la dita Confraria".

En el reglament són també previstos els casos de malaltia i pobresa dels confreres necessaris. Llavors la corporació es feia obligació de córrer en auxili del germà malalt o necessitat. No era fixada, però, la quantitat amb la qual havia d'ésser prestat el socors, sinó que depenia "de la qualitat de la persona i la possibilitat de dita Confraria". No cal dir que els cabals esmerçats en aquesta obra benèfica havien d'ésser trets del fons de la caixa de l'associació.

L'obligació d'ésser examinat s'entenia tan sols per als que ingressessin a la Confraria una vegada aquesta fos aprovada per reial privilegi. En canvi, els músics que sollicitaven l'aprovació d'aquest reglament, residents a Barcelona i a fora, havien d'ésser "tinguts y reputats en virtut de la present per mestres examinats, com si realment y actualment aguessin subit lo examen de dita Confraria". Els dits músics ja estaven en "possessió y exercici de sonar menestrils, gaytes y tambor de cordes", i donaven lliçons de dansa.

Quan algun confrare malalt de gravetat, habitant a Barcelona, volia que li fos administrat el Santíssim Sacrament de l'Eucaristia, podia "demanar la lluminària de dita Confraria", i en heure'n coneixement els majorals de la ciutat, tenien l'obligació de nomenar altres quatre confreres que anessin a acompanyar Nostre Amo amb quatre atxes facilitades per la Confraria.

En cas de defunció d'un confrare, la corporació s'obligava a celebrar "ab brevetat possible" cinc misses en sufragi de la seva ànima, i anava a càrrec del clavari la satisfacció "de les caritats de dites misses dels diners de dita Confraria". Si el company difunt era dels residents a Barcelona, els majorals havien de nomenar quatre confreres per acompanyar el "cos del dit confrare defunct desde sa casa fins a la sepultura, sots pena per quiscú o per quiscuna vegada que serà fet lo contrari, de una lliura de cera per la dita Confraria y dos sous per al official executant".

En les festes de Nadal, Pasqua de Resurrecció, Pasqua de l'Esperit Sant, Corpus, Anunciació de la Mare de Déu, Assumpció, Sant Gregori i Santa Cecília, la Confraria curava de fer cremar

dues atxes de cera de la seva propietat, en l'altar del Convent de la Mare de Déu del Carme, on se celebrés la missa major. Les dites atxes havien de cremar "desde el prefaci fins que lo prevere aurà sumit, sots pena y ban de una lliura de cera aplicadora a dita Confraria".

A més dels músics professionals, podien ingressar també a la Confraria, en qualitat de "confreres de devoció", tots els qui sentissin simpatia per l'agrupació o fossin devots dels seus Sants Patrons. Aquests "confreres de devoció", després d'ésser inscrits, havien de pagar un ral d'entrada i la quota anyal d'un sou. En canvi, la Confraria els havia de donar, "si la volian y la demanavan, una candela de cera blanca, de pes de sis diners, quant pagaran la caritat de dita Confraria".

L'últim capítol del reglament fa referència a la manera de complimentar les sancions imposades pels mancaments en què poguessin incórrer els confreres. "Qualsevol official real, a sola requesta y petició dels majorals de dita Confraria y de qualsevol dells, sia tingut y obligat executar, y ab effecte sens dilació alguna execute, les penes en los precedents capítols statuides y per aquelles penyore los confreres necessaris que per dits majorals o algú dells li seran nomenats, sots pena de la indignació de la Real Mag. y de V. Exa. y de sos successors en son càrrech y de cent ducats de or per quiscú dells y per quiscuna vegada que serà fet lo contrari, incorredora, pagadora y aplicadora als cófrens reals de Sa Mag."

Cada un dels extrems de l'escrit, que són veritables capítols de reglament, porten al final els mots: *plau a Sa Exa.*, que són la manifestació de la conformitat que els atorgava el Lloctinent o Capità general després del seu examen.

Al final del document van inserits, en llengua llatina, els mots amb els quals el Rei Felip dóna la seva augusta aprovació a tot el que hi ha contingut, i hi estampa el seu segell i la seva firma. Manifesta la seva conformitat a totes les seves parts, "desde la primera ratlla fins a la última", i lloa, aprova, ratifica i confirma tots els seus extrems.

A fi que aquesta real aprovació sigui "estable, real, vàlida i ferma" per a la Confraria i els seus confreres i no es presti a dubtes, ans sempre es mantingui en vigoria, el Rei mana al Lloctinent i Capità General del Principat de Catalunya, al magnífic Consiliari i a tots els qui tenen autoritat i comanda de govern, que curin molt interessadament de fer complir i observar arreu, amb ca-

ràcter obligatori a tothom, tots els anteriors capítols, fins en la seva part més insignificant. I si algú fos gosat de contravenir-los per qualsevol pretext o negligència, serà mereixedor de la "reial indignació".

El reial decret està datat a la ciutat de Barcelona, el dia tretze de juliol de l'any del Senyor de mil cinc cents noranta nou i segon del regnat del Rei Felip III.

Al final es troba la signatura: "Yo el Rey".

Així restava oficialment establerta a la nostra ciutat la Confraria de músics, amb tots els privilegis i prerrogatives més amunt esmentats, que l'equiparaven a les altres corporacions gremials que en aquells temps gaudien una vida ufanosa i sempre creixent. Una vegada aprovats reialment els diversos extrems continguts en la instància presentada per un aplec de músics, que ja actuaven abans en una mena d'agrupació professional, ja entrava en vigor el nou reglament, amb els corresponents capítols on eren sàviament previstos tots els casos que a l'art dels sons poguessin fer referència, en els aspectes tècnic i social. Els professionals de la música, amb la seva nova corporació, tenien ja caràcter definitiu i legal, i podien, sempre que calgués, fer valer els seus drets amb l'amenaça de les penes contingudes en el seu reglament.

La Confraria va fer el seu camí normalment durant molts anys, fins que un contratemps impensat va pertorbar la seva vida introduint en la seva organització radicals transformacions que varen posar en perill la seva vida. Això s'esdevingué en publicar Felip V el seu cèlebre decret dit de *Nova planta*, amb el qual eren abolits i restringits la majoria de privilegis i especials concessions que gaudien els nostres gremis. La vida d'aquestes agrupacions, amb motiu de la nova llei, va sofrir una total transformació.

No cal dir que la Confraria de músics va ésser igualment afectada per aquella reial disposició, i que el seu reglament es va igualment ressentir de la modificació de molts dels seus capítols. No posseïm notícies ni documents que ens donin a conèixer en quina forma va continuar la seva vida, l'agrupació musical.

Ens consta, però, que d'una manera o altra la Confraria va anar fent via fins a principis del segle XIX. En aquells temps, amb motiu dels trasbalsos produïts per la guerra napoleònica, els confreres es varen escampar per ci i per lla, i actuaren tots independentment, sense celebrar reunions ni juntes ni elegir els càrrecs directors de l'entitat com sempre havien fet.

L'any 1816 tornem a trobar dades ben abundoses i interessants que fan referència a la vida de la Confraria. Un llibre manuscrit de l'època ens en parla ben detalladament ². És el llibre d'actes de la corporació, que dóna compte de les reunions celebrades i dels acords més importants sota diversos aspectes.

Sembla que, malgrat haver passat molt de temps sense haver-se celebrat reunió de confreres i estar en suspens la vida oficial del gremi, continuaven inscrits en les llistes de socis alguns dels que es dedicaren al conreu de l'art musical.

N'és una prova que, en tractar de projectar la celebració d'una reunió d'associats per tractar de la reorganització del gremi, es cursen les convocatòries en nom de Joan Vilanova, *degà* del Gremi, qui en virtut d'aquest títol sollicita autorització per celebrar l'esmentada reunió en el seu domicili particular.

La junta convocada té lloc a 15 de febrer de 1816, amb permís del governador i amb assistència de l'agutzil de la Reial Audiència. Ultra l'esmentat *degà*, hi compareixen els mestres Joan Cros, Pere Pau Claperol, Pere Daidí i Domènec Daidí.

En aquesta reunió el *degà* Vilanova exposà als concurrents la necessitat de refer la Confraria, tal com havien fet ja els altres gremis, curant que siguin novament observades les seves ordenacions i posant fi a l'estat de desorganització que regnava entre els professionals de la música. A més, es fixen els punts principals que han de servir de base per a la nova organització i s'acorda de reunir-se periòdicament per estudiar aquest afer tan interessant per a tota la classe.

Examinant les actes de les reunions celebrades en aquest període, veurem clarament com funcionava la Confraria i coneixem els drets i els deures dels seus associats.

En una d'aquestes actes trobem que els Comissionats dels Col·legis i Gremis de la ciutat de Barcelona demanen a la Confraria de músics que tot seguit trametin a l'Intendent les seves ordenacions amb totes les esmenes i addicions que creguessin avinents. D'aquestes ordenacions es troba una còpia entre les escriptures de Gaietà Ferran, notari públic d'aquesta ciutat i escrivà de la Confraria. En l'esmentat document consta que, en una Junta celebra-

² *Libro de Ordenaciones y resoluciones de los Maestros de Danza y Músicos, que empieza a 15 de febrero de 1816.*—Llibre en foli, relligat en pergami.—És propietat dels Hereus dels Vilanova.

da el 3 d'octubre de 1771 s'acordà que, prosseguint el número 14 dels privilegis concedits a aquest Gremi per Felip III, s'havien establert unes noves ordenacions.

Llavors els agremiats estudien aquestes antigues ordenacions, les discuteixen detalladament, capítol per capítol, i després de moltes esmenes, redacten un nou reglament per a Confraria, que conté dinou capítols i serà presentat al senyor Intendent, el qual en donarà compte a Sa Majestat.

Heusaquí, d'una manera resumida, el contingut de cada un dels capítols d'aquest nou reglament.

La Confraria s'anomenarà *Gremi de músics i mestres de dansa*.

Per dedicar-se al conreu de la música, tant privadament com públicament, caldrà posseir el títol de mestre, lliurat per aquesta corporació sots pena de deu lliures. Els exàmens s'havien de celebrar en presència dels mestres examinadors nomenats expressament per la Confraria.

Cap individu agremiat no podrà tenir escola o ensenyar al seu domicili particular simultàniament homes i dones, sinó que haurà de fixar una hora per a cada sexe, per tal d'evitar accions o tractes impropis de gent catòlica i contraris a la sana moral.

Abans d'admetre cap agremiat, caldrà conèixer bé la seva vida i costums i, en cas de no trobar-li cap defecte notable, podrà ésser inscrit en el Llibre del Gremi, si satisfà la quantitat de cinc lliures i dotze sous d'entrada, tal com es ve fent de temps immemorial, sots la pena de deu lliures en cada cas, aplicadores una tercera part per penes de Cambra i Justícia, una per al Gremi i altra per al denunciador.

Abans d'ésser admès, caldrà haver passat tres anys d'aprenentatge dedicats intensament a l'estudi dels coneixements teòrics i pràctics relatius als moviments regulats del cos, intelligència de la música, distribució de compassos, i saber alternar correctament i dignament amb les persones que es dediquen al conreu de la dansa.

Els aspirants hauran d'exhibir, a més, la partida de baptisme, i d'estar disposats a ésser examinats públicament de violí, música o solfa i dansa, i hauran de contestar científicament les preguntes que els faran els tres examinadors escollits pel gremi.

Abans de l'examen, l'aspirant demanarà la plaça al prohoms principal, el qual ho posarà en coneixement dels associats, per tal que votin lliurement en el moment de l'elecció.

Després de concedida la plaça, es convocarà junta general i es celebrarà l'examen, i l'interessat haurà de satisfer 30 lliures per als càrrecs i despeses del comú. En cas d'ésser fill o gendre d'un mestre, satisfarà tan sols 10 lliures, i cada examinador una lliura i deu sous; a cada individu que assisteixi a l'examen, 15 sous; a l'escrivà del Comú els drets que li corresponguin per la seva escriptura i import de les Juntes del Gremi; a l'agutzil, el que li toqui. A més, haurà d'obtenir la majoria de vots dels concurrents. Complerts tots aquests requisits, se li lliurarà la corresponent escriptura nomenant-lo mestre titular.

Cada any, a mitjans de novembre, haurà de celebrar-se junta general per presentar les ternes dels que hauran d'ésser elegits per al càrrec de prohoms durant l'any següent.

Així que s'hagi obtingut la certificació dels prohoms novament elegits, es tornarà a convocar junta general amb la deguda il·licència del jutge i amb l'assistència d'un agutzil. Els novament elegits, abans de pendre possessió, prestaran jurament davant l'agutzil, de defensar preferentment els drets de la corporació i d'observar escrupolosament les ordenacions i resolucions establertes. Després passaran a seure al lloc més preferent de la corporació i restaran en plena possessió de llurs càrrecs.

Correspondrà als prohoms novament elegits, la presentació de candidat per a l'elecció de tresorer, el qual haurà d'ésser elegit per majoria de vots, atenent que no podrà ésser votat ningú que degui més de cinc lliures al Gremi.

Els prohoms també hauran de curar de proposar dos candidats per als càrrecs d'examinadors de comptes, els quals, durant el terme de quinze dies, hauran de revisar els del tresorer sortint.

Els cabals de la corporació hauran d'ésser guardats en una caixa que estarà en poder del tresorer. D'aquesta caixa, hi haurà dues claus; l'una de les quals serà guardada pel prohoms *antiquior* i l'altra pel tresorer, qui no podrà satisfer cap quantitat sense les prèvies ordre i signatura dels prohoms, sots penà de no ésser-li abonada la quantitat que hagi feta efectiva.

L'individu últimament admès a la corporació estarà obligat a convocar els altres a tots els actes i juntes que s'organitzin a càrrec del Gremi.

És obligatòria a tots els membres de la corporació l'assistència a tots els actes i juntes oficials, als quals siguin oficialment convocats, sots pena de deu sous per cada falta.

En les funcions públiques de dansa s'atorgarà la direcció al membre més antic de la corporació i, en defecte d'aquest, al següent, i també en tots els altres actes seran preferits els més antics per ordre rigorós.

En cas d'esdevenir impossibilitat d'un dels mestres antics, la plaça que gaudia aquest, passarà a ocupar-la el mestre modern més immediat, per torn rigorós, però aquest estarà obligat a donar la quarta part del sou que cobri pel seu treball, al mestre impossibilitat.

En morir un dels mestres antics o en deixar voluntàriament el seu art sense assistir durant tres anys a les juntes, passat aquest temps, el mestre modern immediat passarà a fruit del privilegi d'antiguitat en el Gremi.

Per a l'aplicació de la pena de deu lliures als qui exerceixen el mestratge de música i dansa sense pertànyer al Gremi, caldrà una seriosa informació i la presentació de dos o tres testimonis que declarin davant de qualsevol jutge reial.

La còpia del reglament porta la data 7 d'abril de 1816, i és autoritzada pel notari Josep Fèlix Avella i Navarro.

Resseguint les còpies de les actes del llibre esmentat, trobem encara altres notes ben estimables per a la història d'aquesta antiga Confraria. Però, corrent el temps, la majoria de deliberacions i resolucions de les juntes es referien preferentment als afers de dansa. La música pròpiament no els preocupava tant. Podem dir que el Gremi s'anava convertint més aviat en agrupació de mestres de ball i que els mestres músics hi ocupaven un lloc secundari.

Més endavant, el Gremi de músics, com les altres agrupacions germanes, anà perdent la seva primera importància i la seva vida corporativa s'esmoreïa de mica en mica. Els associats escassejaven i els cabals comunals eren cada dia més migrats. L'any 1827, els prohoms del Gremi es lamenten de la manca de confreres que, diuen, s'havia reduït al nombre de set i encara mancats de feina del seu art. Per això, en una sessió, celebrada amb permís del governador, de l'alcalde de barri i del comissari de policia, s'acordà que de llavors en avant els prohoms serveixin tres anys seguits per tal d'estalviar les despeses de juntes, convocatòries, etc.

També nomenen un comissionat perquè assisteixi a totes les juntes a les quals sigui convocat el Gremi.

Amb aquesta trista acta del 18 de març de 1827, acaba el *Libro de Ordenaciones y resoluciones de los maestros de danza y música*.

Podríem dir que és la certificació de defunció d'aquest Gremi, en altre temps tan esplendorós. Segueixen els fulls en blanc, reveladors que mai més no s'havien reunit els agremiats.

Encara, però, es troba un certificat lliurat per la Reial Junta de Comerç, estès en 1833, nomenant prohoms de la Confraria. Però clarament es veu que devia ésser un pur formulisme.

Podem dir que, comptat i debatut, la Confraria va viure uns dos cents trenta anys, amb els seus alts i baixos d'esplendor i de crisi. Seguint el seu historial, veiem que, com la seva època més florida, es pot considerar la que va de la seva fundació fins al decret de Nova planta, dictat per Felip V, o sigui no gaire més d'un segle. La resta de la seva existència no va pas gaudir, ni de molt, de la mateixa importància, malgrat els esforços i treballs que hi varen esmerçar els seus elements directors. La vida gremial havia anat, amb el temps, decandint, per donar lloc a altres organitzacions de caràcter nou, més en consonància amb els avenços i exigències del temps modern.

Tanmateix, en el reglament ordenador d'aquest gremi, com en altres d'entitats germanes de l'època, hi trobem un alt sentit de germanor entre els associats i un perfecte coneixement del funcionament de la vida corporativa. Un ben entès sentiment de democràcia regulava el treball professional i el feia compartidor per un igual a tots els agremiats, prevenint els abusos i els acaparaments, que ben sovint no fan sinó perjudicar els interessos generals d'una classe en benefici d'un nombre reduït d'explotadors. Així, veiem que tots els mestres que formaven part de la Confraria, tenien dret per un igual al repartiment de les feines, i podien viure decentment de l'art dels sons, regint-se per unes lleis ben justes i a tothom de la mateixa manera aplicadores.

Creiem que l'organització del vell gremi, que acabem de ressenyar, pot oferir a les modernes entitats professionals, ultra un aspecte ben notable de curiositat, dades ben interessants per a la formació de nous reglaments i per al bon regiment de la vida corporativa.

ORFEÓ CATALÀ
BIBLIOTECA
BARCELONA

Reg. 4024^h

Sig. 78(09)(06.7180)

Bal

17-VIII-C/3

